

Välfärdsområdesfullmäktige 13.02.2024 § 11

§ 11

Svar på den av ledamot Westerholm och 42 andra fullmäktigeledamöter lämnade fullmäktigemotionen De mänskliga rättigheterna och allas grundläggande fri- och rättigheter ska tryggas

Beredning och upplysningar:
Paananen Markus

fornamn.efternamn@luvn.fi

Förslag

Välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. ge följande svar på fullmäktigemotionen:

Svar på fullmäktigemotionen

Bakgrund

I fullmäktigemotionen föreslås att Västra Nylands välfärdsområde säkerställer hälso- och sjukvårdstjänster för papperslösa personer enligt den lagstiftning som trädde i kraft 1.1.2023, oberoende av eventuella lagändringar.

Serviceområdets åsikt om frågorna som framställs i motionen

Papperslösa personer är ett samlingsnamn för personer som vistas i Finland och vars rätt till offentliga social- och hälsovårdstjänster är begränsad.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets definition är en papperslös person en person som:

- vistas i landet utan uppehållstillstånd och som inte kommit från en EU- eller EES-stat eller Schweiz; personens uppehållstillstånd har gått ut eller personens ankomst till/vistelse i landet är inte förenlig med utlänningslagstiftningen eller personen väntar i Finland på att uppehållstillståndet ska behandlas

- vistas i landet med tillfälligt uppehållstillstånd och som kommit från ett annat land än en EU- eller EES-stat eller Schweiz och inte har hemkommun i Finland eller rätt till hälso- och sjukvårdstjänster med stöd av EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse

- kommit till Finland från ett annat land än en EU- eller EES-stat eller Schweiz och vars behandling av hemortsrätten pågår eller är oklar

- är en EU-medborgare som vistas i landet lagligt men som inte har försäkringsskydd för eventuell sjukdom eller sjukvård.

En person är inte automatiskt papperslös om personen inte har en hemkommun eller en sjukförsäkring i Finland. Enligt SHM:s definition omfattar papperslösa inte personer som vistas i Finland på kortvariga

turist- eller affärsresor.

Hälso- och sjukvårdstjänster för papperslösa personer

Lagen om hemkommun avgör om välfärdsområdet ska ordna hälso- och sjukvårdstjänster för en person. Sjukförsäkringsärenden avgörs med stöd av sjukförsäkringslagen. En person kan emellertid ha rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster och/eller sjukvårdsersättningar från sjukförsäkringen om EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse om social trygghet kräver det. I sådana fall krävs det ingen hemkommun i Finland eller sjukförsäkring enligt sjukförsäkringslagen.

Brådskande vård

Enligt 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska brådskande vård ges till den patient som behöver det oberoende av var hen är bosatt. De som inte har hemkommun i Finland eller rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster enligt EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse om social trygghet måste betala kostnaderna för vården själv. Betalningen sköts efter att personen fått brådskande vård.

Icke-brådskande vård

Enligt 56a § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) kan vuxna papperslösa personer utöver brådskande vård också få sådana icke-brådskande tjänster som en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården anser är nödvändiga med tanke på personens hälsotillstånd och den tid personen vistas i landet. Dessa nödvändiga tjänster omfattar åtminstone tjänster som rör graviditet och förlossning, tjänster för nödvändig behandling av långtidssjukdomar och andra sjukdomar samt de hälsoundersökningar och vaccinationer enligt lagen om smittsamma sjukdomar som behövs för att skydda samhället. Lagen tillämpas dock inte för personer som rest till Finland med uttrycklig avsikt att få hälso- och sjukvårdstjänster under sin vistelse i Finland.

Papperslösa barn har samma rätt till hälso- och sjukvårdstjänster som minderåriga med hemkommun i Finland.

Vårdkostnader

En papperslös person som får vård i den offentliga hälso- och sjukvården måste själv stå för alla kostnader. Om personen har en försäkring, kan avgifterna tas ut hos försäkringsbolaget enligt försäkringsvillkoren. Välfärdsområdet kan söka ersättning av staten för den del som överstiger kundavgiften i de situationer där avgifterna inte kan tas ut hos personen själv. Om välfärdsområdet bedömer att personen är uppenbart medellös, kan välfärdsområdet ansöka om statlig ersättning direkt utan att försöka ta ut kostnaderna.

Serviceområdets åsikt

Den 12 oktober 2022 gav serviceområdesdirektören för de gemensamma social- och hälsovårdstjänsterna i Västra Nylands välfärdsområde ett expertutlåtande (403/03.00.00/2022) till social- och hälsovårdsutskottet om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård, 2 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland och 20 § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (RP 112/2022 rd). Utlåtandet gällde beredningen av den gällande lagstiftningen: enligt lagförslaget som var på remiss skulle

vuxna som omfattas av personkretsen i lagen få nödvändiga hälsovårdstjänster och minderåriga samma tjänster som minderåriga som är permanent bosatta i välfärdsområdet.

Välfärdsområdets utlåtande stödde lagförslaget som enligt den tydliggjorde den lagliga grunden för att ordna hälsovårdstjänster för de berörda personerna. Välfärdsområdet ansåg att lagändringarna var motiverade och stödde dem. Välfärdsområdet ansåg att förslagen om vårdens omfattning och kostnadsfördelning i lagförslaget var motiverade.

Sammanfattning

Serviceområdet för gemensamma social- och hälsovårdstjänster anser att nivån på hälso- och sjukvårdstjänsterna som säkerställs av den nuvarande lagstiftningen för papperslösa personer är ändamålsenlig. Hur eventuella lagändringar påverkar tjänsternas ordnande ska utvärderas när information om en lagändring har erhållits.

och

2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Ledamot Räsänen avlägsnade sig från sammanträdet under behandlingen av detta ärende kl. 20.08.

Beslut

Välfärdsområdesfullmäktige godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Bilaga

- 1 Valtuutettu Westerholmin valtuustoaloite: Ihmisoikeudet ja kaikkien perusoikeudet ja vapaudet on turvattava / Ledamot Westerholms fullmäktigemotion: De mänskliga rättigheterna och allas grundläggande fri- och rättigheter ska tryggas

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 29.01.2024 § 13

§ 13

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfrädsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfrädsområdesstyrelsen beslutar föreslå välfrädsområdesfullmäktige att välfrädsområdesfullmäktige beslutar

1. ge följande svar på fullmäktigemotionen:

Svar på fullmäktigemotionen

Bakgrund

I fullmäktigemotionen föreslås att Västra Nylands välfrädsområde säkerställer hälso- och sjukvårdstjänster för papperslösa personer enligt den lagstiftning som trädde i kraft 1.1.2023, oberoende av eventuella lagändringar.

Serviceområdets åsikt om frågorna som framställs i motionen

Papperslösa personer är ett samlingsnamn för personer som vistas i Finland och vars rätt till offentliga social- och hälsovårdstjänster är begränsad.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets definition är en papperslös person en person som:

- vistas i landet utan uppehållstillstånd och som inte kommit från en EU- eller EES-stat eller Schweiz; personens uppehållstillstånd har gått ut eller personens ankomst till/vistelse i landet är inte förenlig med utlänningslagstiftningen eller personen väntar i Finland på att uppehållstillståndet ska behandlas
- vistas i landet med tillfälligt uppehållstillstånd och som kommit från ett annat land än en EU- eller EES-stat eller Schweiz och inte har hemkommun i Finland eller rätt till hälso- och sjukvårdstjänster med stöd av EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse
- kommit till Finland från ett annat land än en EU- eller EES-stat eller Schweiz och vars behandling av hemortsrätten pågår eller är oklar
- är en EU-medborgare som vistas i landet lagligt men som inte har försäkringskydd för eventuell sjukdom eller sjukvård.

En person är inte automatiskt papperslös om personen inte har en hemkommun eller en sjukförsäkring i Finland. Enligt SHM:s definition omfattar papperslösa inte personer som vistas i Finland på kortvariga turist- eller affärsresor.

Hälso- och sjukvårdstjänster för papperslösa personer

Lagen om hemkommun avgör om välfrädsområdet ska ordna hälso- och sjukvårdstjänster för en person. Sjukförsäkringsärenden avgörs med stöd av sjukförsäkringslagen. En person kan emellertid ha rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster och/eller sjukvårdsersättningar från sjukförsäkringen om EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse om social trygghet kräver det. I sådana fall krävs det ingen hemkommun i Finland eller sjukförsäkring enligt sjukförsäkringslagen.

Brådskande vård

Enligt 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska brådskande vård ges till den patient som behöver det oberoende av var hen är bosatt. De som inte har hemkommun i Finland eller rätt till offentliga hälso- och sjukvårdstjänster enligt EU-lagstiftningen eller en internationell överenskommelse om social trygghet måste betala kostnaderna för vården själv. Betalningen sköts efter att personen fått brådskande vård.

Icke-brådskande vård

Enligt 56a § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) kan vuxna papperslösa personer utöver brådskande vård också få sådana icke-brådskande tjänster som en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården anser är nödvändiga med tanke på personens hälsotillstånd och den tid personen vistas i landet. Dessa nödvändiga tjänster omfattar åtminstone tjänster som rör graviditet och förlossning, tjänster för nödvändig behandling av långtidssjukdomar och andra sjukdomar samt de hälsoundersökningar och vaccinationer enligt lagen om smittsamma sjukdomar som behövs för att skydda samhället. Lagen tillämpas dock inte för personer som rest till Finland med uttrycklig avsikt att få hälso- och sjukvårdstjänster under sin vistelse i Finland.

Papperslösa barn har samma rätt till hälso- och sjukvårdstjänster som minderåriga med hemkommun i Finland.

Vårdkostnader

En papperslös person som får vård i den offentliga hälso- och sjukvården måste själv stå för alla kostnader. Om personen har en försäkring, kan avgifterna tas ut hos försäkringsbolaget enligt försäkringsvillkoren. Valfärdsområdet kan söka ersättning av staten för den del som överstiger kundavgiften i de situationer där avgifterna inte kan tas ut hos personen själv. Om valfärdsområdet bedömer att personen är uppenbart medellös, kan valfärdsområdet ansöka om statlig ersättning direkt utan att försöka ta ut kostnaderna.

Serviceområdets åsikt

Den 12 oktober 2022 gav serviceområdesdirektören för de gemensamma social- och hälsovårdstjänsterna i Västra Nylands valfärdsområde ett expertutlåtande (403/03.00.00/2022) till social- och hälsovårdsutskottet om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård, 2 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland och 20 § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (RP 112/2022 rd). Utlåtandet gällde beredningen av den gällande lagstiftningen: enligt lagförslaget som var på remiss skulle vuxna som omfattas av personkretsen i lagen få nödvändiga hälsovårdstjänster och minderåriga samma tjänster som minderåriga som är permanent bosatta i valfärdsområdet.

Valfärdsområdets utlåtande stödde lagförslaget som enligt den tydliggjorde den lagliga grunden för att ordna hälsovårdstjänster för de berörda personerna. Valfärdsområdet ansåg att lagändringarna var motiverade och stödde dem. Valfärdsområdet ansåg att förslagen om vårdens omfattning och kostnadsfördelning i lagförslaget var motiverade.

Sammanfattning

Serviceområdet för gemensamma social- och hälsovårdstjänster anser att nivån på hälso- och sjukvårdstjänsterna som säkerställs av den nuvarande lagstiftningen för papperslösa personer är ändamålsenlig. Hur eventuella lagändringar påverkar tjänsternas ordnande ska utvärderas när information om en lagändring har erhållits.

och

2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Välfrädsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Ledamot Westerholm och 42 andra ledamöter har på välfärdssområdesfullmäktiges sammanträde den 26 september 2023, § 56, inlämnat en motion där det föreslås att Västra Nylands välfärdssområde säkerställer hälso- och sjukvårdstjänster för papperslösa personer enligt den lagstiftning som trädde i kraft 1.1.2023, oberoende av eventuella lagändringar.

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfärdssområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdssområdesstyrelsen så fort som möjligt men senast ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfärdssområdesfullmäktige.

Bilagor
Tilläggsmaterial
För kännedom
Beslutshistoria